

УДК 378:373.3.091.12.011.3-051]:[78:005.336.2]

DOI <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2021.4.1.30>

Р. І. ШПІЦА

*кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри початкової освіти,
Київський університет імені Бориса Грінченка,
м. Київ, Україна
Електронна пошта: r.shpitsa@kubg.edu.ua
<http://orcid.org/0000-0002-9354-0641>*

К. С. ТАРАСЕВИЧ

*студентка магістратури,
Київський університет імені Бориса Грінченка,
м. Київ, Україна
Електронна пошта: kstarasevych.pi20@kubg.edu.ua
<http://orcid.org/0000-0001-8486-9341>*

КАТЕГОРІЯ «МУЗИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ УЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ» У СУЧАСНІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ НАУЦІ

У статті окреслено різні підходи до розкриття поняття «компетентність» у науковій літературі. Розглянуто дефініцію «музична компетентність педагога» через окреслення дотичних категорій. Розкрито її значущість у музично-педагогічній площині в контексті підготовки майбутнього вчителя початкових класів.

Узагальнення наукових розвідок вітчизняних і закордонних науковців, аналіз сучасних досліджень та окреслення музичної компетентності у Державному стандарті як здатності до розуміння і творчого самовираження у сфері музичного мистецтва завдяки музичній діяльності дали нам змогу сформулювати визначення музичної компетентності майбутнього вчителя початкових класів. Окреслено ключові характеристики музичної компетентності майбутнього вчителя початкових класів.

Вивчення такого феномена та його складників у сучасних наукових дослідженнях дозволило сформулювати та конкретизувати компоненти музичної компетентності майбутнього вчителя початкових класів у освітньому процесі ЗВО. У статті доведено, що розвиток музичної компетентності майбутніх учителів початкової школи – складний багаторівневий процес набуття якостей особистості фахівця (майбутнього вчителя початкової школи), що включає відповідні знання, уміння, навички, професійно-особистісні якості та мотивацію до майбутньої музично-професійної діяльності.

Вивчення стану проблеми у наукових дослідженнях дозволило виокремити важливість розвитку музичної компетентності майбутнього вчителя, оскільки відіграє в процесі практичної навчальної діяльності вагомий роль і відбувається під час виконання семінарських та практичних завдань, участі у музично-літературних гуртках, ансамблевому співі, творчих конкурсах та під час проходження практики у загальноосвітніх школах і долученні до концертних виступів.

Ключові слова: компетентність, професійна компетентність, музична компетентність, структура, майбутній учитель початкових класів, початкова освіта.

Постановка проблеми. Швидкі зміни в житті суспільства та входження нашої держави у світовий освітньо-інформаційний простір вплинули і на системну модернізацію вітчизняної освіти. Останніми роками вона охопила всі рівні. Відповідно, було прийнято низку державних документів, які сприяють її впровадженню: Закон України «Про вищу освіту», «Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 рр.», Національна доктрина розвитку освіти, «Про-

ект Концепції розвитку освіти України» (2015–2025 рр.), Концепція «Нова українська школа». Вони детермінують перегляд педагогічного досвіду загальної, середньої та професійної освіти. Відповідно, зростають вимоги і до фахової підготовки майбутніх педагогів. Саме тому вітчизняні вищі навчальні заклади все більше орієнтуються на підготовку кваліфікованого фахівця та зміну вимог до нього, що забезпечить його затребуваність у освітній сфері.

Орієнтуючись на сучасний ринок праці, майбутній учитель початкових класів (випускник ВНЗ) повинен бути готовим не лише активно діяти у швидкоплинних умовах, але й володіти високим рівнем компетентності в багатьох аспектах. Тому таке поняття разом з близькими йому категоріями, серед яких – «музична компетентність», міцно увійшло до наукового обігу.

Нині дослідження категорії «музична компетентність» та її розвитку у майбутніх учителів більше розглянуто у розвідках науковців професійної мистецької освіти, однак таких досліджень бракує у контексті підготовки майбутніх учителів початкової школи. Часто у своїй практичній діяльності вчитель початкових класів викладає більшість предметів, серед яких – «Мистецтво», та бере активну участь у підготовці концертів, музичних конкурсів з учнями свого класу.

Саме тому розгляд музичної компетентності майбутнього педагога у ВНЗ, її розвиток та складники важливі і актуальні нині.

Мета статті – уточнити зміст поняття «музична компетентність учителя початкової школи» через дотичні категорії, розглянути його складники та можливості розвитку у ВНЗ.

Аналіз попереднього дослідження. Дослідженню поняття «компетентність» присвятили свої розвідки С. Бондар, С. Гончаренко, О. Дубасенюк, Н. Бібік, Н. Ничкало, О. Пометун, І. Зязюн, О. Савченко та інші вітчизняні науковці. Вивчення компетентності, що тісно пов'язана з професіоналізмом особистості, здійснювали В. Сластьонін, В. Толочек, А. Маркова та Е. Симанюк. У мистецькій сфері таку категорію розглядали А. Болгарський, Н. Гуральник, О. Олексюк. Концептуальні положення щодо професійної компетентності у музично-педагогічній площині були розроблені цілою плеядою науковців. Серед них – Л. Гаврілова, А. Козир, Л. Масол, А. Растрігіна, Р. Савченко та ін. Як складник фахової музичну компетентність у своїх наукових роботах та розвідках розглядають М. Михаськова, Л. Беземчук, А. Король та С. Румянцева. Досліджували проблеми сутності, змісту, видів та складових компонентів професійної компетентності Л. Анциферова, Т. Кудрявцев, Є. Клімов, О. Карпенко.

Виклад основного матеріалу. Умовою системної модернізації освіти є підготовка компе-

тентних випускників, які здатні не лише оперувати знаннями, уміннями та навичками, які отримали у ВНЗ, але й бути готовими до нових освітніх потреб суспільства та навчатися протягом життя. Цей процес здійснюється в рамках компетентнісного підходу, основною категорією якого є «компетентність». Первинне тлумачення цього терміна бере початок від дієслова “to compete” (що в перекладі означає «здатність до змагання») та від латинського “competentia” («приналежність по праву», «коло повноважень»). Так, у «Законі про вищу освіту» компетентність визначається таким чином. Її трактують як динамічну комбінацію знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадських якостей, морально-етичних цінностей. Разом із тим визначають «компетентність» як здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність у загальноосвітніх навчальних закладах, яка є результатом навчання у ВНЗ [Закон 2014 : 1].

Своєю чергою у Тлумачному словнику знаходимо таке визначення поняття «компетентність». Вона розглядається як рівень освіченості, що характеризується здатністю вирішувати завдання в різних сферах життєдіяльності на базі теоретичних знань [Академічний 1979 : 250].

Велика кількість науковців розглядає таку категорію у професійній освіті з різних точок зору.

Вітчизняний науковець С. Бондар під компетентністю пропонує розуміти загальну здатність і готовність до продуктивної діяльності. Автор вважає, що це інтегрована характеристика якостей особистості та своєрідний результативний блок, який сформований через досвід особистості (її знання, вміння, ставлення до явищ і ситуацій, поведінкові реакції). Науковець подає авторське трактування поняття «компетентність». Її представляє як сукупність основних орієнтацій знань, умінь, навичок і досвіду діяльності особистості щодо визначеного кола об'єктів дійсності, необхідних для його існування [Бондар 2017 : 98–99].

Суголосні твердження знаходимо у наукових розвідках О. Овчарука. Як і С. Бондар, він визначає «компетентність» як інтегровану характеристику якості особистості. Разом із

тим наголошує, що вона є своєрідним результативним блоком, що містить кілька складників [Овчарук 2014 : 93].

Своєю чергою М. Докторович, детально вивчаючи питання компетентності з психолого-педагогічної точки зору, зауважує, що вона охоплює:

- 1) комплекс знань, умінь та навичок (ЗУМ);
- 2) самовдосконалення себе як фахівця-професіонала;
- 3) глибинне розуміння проблем, явищ, завдань та цінностей;
- 4) навички щодо впровадження отриманих теоретичних знань у практичній педагогічній діяльності;
- 5) креативний підхід до розв'язання життєвих та професійних питань [Докторович 2009 : 145].

У сфері мистецької освіти методичний аспект компетентності вчителя вивчала дослідниця Н. Цюлюпа. Так, автор пропонує розглядати такий феномен як сформовану систему знань, умінь та практичного досвіду, що викликаний особливостями його індивідуальних та психологічних характеристик. Також науковець вважає, що зазначена система ЗУН та досвіду спрямовується на реалізацію музично-педагогічної діяльності, одночасно з якою відбувається процес самореалізації та вдосконалення [Цюлюпа 2009 : 10].

У художньо-естетичному аспекті компетентність розглядає Л. Михайлова. Даючи визначення цій категорії, автор виходить з розуміння сутності мистецтва та його функцій. Отже, науковець визначає під зазначеною категорією «розвиненість художніх інтересів, смаків, потреб, ідеалів та естетичних ціннісних орієнтацій у галузі мистецтва, художньо-образного мислення, опанування мовами різних видів мистецтва, здатність бути слухачем, глядачем і творцем, вміння сприймати, інтерпретувати та оцінювати художні твори, висловлювати особисте ставлення до них, аргументуючи свої думки та оцінки, готовність використовувати отриманий досвід у самостійній творчій діяльності» [Михайлова 2019 : 3].

Вітчизняна дослідниця О. Олексюк детально окреслює поняття компетентності у сфері мистецької вищої освіти. Так, авторка під компетентністю розуміє певний рівень досягнення професійної майстерності, складником якої

є духовний потенціал особистості. Науковиця наголошує, що мистецька компетентність – живий органічний синтез її складників, серед яких і музичний [Олексюк 2009 : 57].

Своєю чергою дотичне поняття (музично-естетичну компетентність викладача музики) розглядає у своїх наукових розвідках А. Козир. Вона визначає компетентність як суму психолого-педагогічних та мистецтвознавчих умінь знань та навичок, творчого використання цінного досвіду, теоретико-практичної готовності до його використання [Козир 2008]. Авторка зауважує, що компетентність учителя музики не можна звести тільки до педагогічних здібностей чи до знань у певній мистецькій галузі. Це поняття, на думку науковиці, обов'язково повинне включати у себе активний інтерес до мистецької галузі знань та прагнення до поліпшення якості викладання [Козир 2008].

Науковці Л. Гаврілова та В. Орехова, вивчаючи компетентність майбутніх учителів музики початкової школи у мистецтвознавчому аспекті, трактують її як «готовність випускника до вивчення, аналізу та інтерпретації мистецьких творів, здатність до використання систематизованих історичних та теоретичних знань для вирішення професійних завдань» [Гаврілова 2017 : 235]. Автори наголошують, що воно стає можливим тільки на основі цілісного, фундаментального, філософського розуміння ролі та значення мистецтва [Гаврілова 2017 : 235].

Специфіку професійної компетентності в музично-педагогічному аспекті досліджував В. Федоришин. Він вважає, що компетентність майбутнього педагога-музиканта проявляється передусім у прагненні до творчих звершень і вершин професійної досконалості. Автор наголошує, що методична система розвитку художньо-музичних здібностей, сукупність ефективних вправ, методів, прийомів, засобів та форм, які майбутній педагог застосовує у процесі музичного навчання, зосередження на розвитку творчості, спеціальних здібностей, самостійного музичного мислення й розвитку ціннісних орієнтацій становить зміст компетентності [Федоришин 2009 : 148–150].

Своєю чергою Г. Падалка розглядає компетентність майбутнього вчителя музичного мистецтва як системну інтегровану якість. Така якість, як зауважує автор, передбачає здатність

особистості до «усвідомлення музики як явища суспільного життя, засвоєння її основних закономірностей, стилів і жанрів, до оволодіння засобами втілення художніх образів у виконавстві, до застосування музики в художньо-виховній роботі зі школярами» [Падалка 2018 : 19].

Музична ж компетентність у нормативних документах окреслюється як здатність до комплексного розуміння і творчого самовираження у сфері музичного мистецтва. Така здатність формується у процесі сприйняття музичних композицій, виконання творів відповідно до зазначеного пісенного репертуару та створення музичних продуктів. Тобто в процесі музичної діяльності [Державний : 1].

Науковець Л. Пушкар розглядає музичну компетентність студентів педагогічних університетів у мистецькому аспекті. Так, дослідниця визначає таку категорію як сукупність базових музичних знань, умінь і навичок елементарного музикування, попереднього практичного досвіду творчої музичної діяльності та позитивного ставлення до неї. Це, вважає автор, зумовлює готовність та здатність майбутніх учителів немусичних спеціальностей до успішного здійснення музично-педагогічного впливу, враховуючи потреби конкретного фаху, а також забезпечує їхню самореалізацію та дозволяє бути компетентним [Пушкар 2014 : 164–173].

Розглянувши дослідження вітчизняних науковців щодо трактування зазначеного поняття у різних площинах, відзначимо, що вивчення музичної компетентності розглядається, як правило, у контексті професійної (фахової) компетентної діяльності викладачів ВНЗ у музично-педагогічній сфері.

Натепер у формуванні музичної компетентності майбутнього педагога та його професійної ідентичності важливу роль відіграє дистанційне навчання. В таких умовах не обійтися без використання ІКТ і створення інтерактивних завдань для розвитку музичних умінь та навичок студентів. Детальні наукові розвідки стосовно цього питання було проведено вітчизняними науковцями. Серед них – Л. Солар, Л. Ільчук, І. Ратинська, О. Мельник та Р. Шпіца [Shpitsa : 1].

Своєю чергою про застосування хмарних технологій у навчальному процесі в умовах дистанційної освіти говорять Т. Голіцинська,

О. Комаровська, Л. Петько, О. Сова, Т. Стrogаль та інші. Їх застосування нині є на часі та сприяє підвищенню компетентності майбутніх викладачів та якісній їх підготовці до практичної педагогічної діяльності у загальноосвітніх навчальних закладах [Shpitsa 2019 : 1].

Отже, для визначення музичної компетентності майбутнього педагога ми врахували також і функції педагога, серед яких – орієнтувальна, інформаційна, розвивальна та мобілізаційна.

Орієнтувальна функція передбачає, що педагог уміє цікаво розповісти про музику (зокрема, про почуття та емоції, які може викликати музика). Разом із тим він вміє передати своє захоплення цим видом мистецтва та надихнути учнів до розвитку музичних здібностей та ціннісного ставлення до музичного мистецтва.

У межах інформаційної функції майбутній учитель початкової школи повинен бути знайомим з методикою викладання інтегрованого курсу «Мистецтво», володіти виконавськими навичками і вміннями в усіх видах музичної діяльності (спів, гра на дитячих музичних і шумових інструментах, рухи під музику тощо), вміти методично грамотно організувати прослуховування музичних творів і проводити музично-дидактичні ігри, ритмічні вправи, брати активну участь і допомагати педагогу-організатору проводити дозвілля, свята і розваги, які передбачені для учнів класу, де вчитель є класоводом.

У контексті розвивальної функції вчитель повинен підтримувати інтерес дітей до музичної діяльності, активізувати самостійність і творчі прояви молодших школярів, розвивати їхню чуттєву сферу, образне мислення та мовлення; бути обізнаним із методами, вправами, технологіями, які доцільно використовувати під час проведення уроків.

Основною метою мобілізаційної функції є мотивування та сприяння бажанню дітей самостійно займатися музичною діяльністю на уроках мистецтва, брати активну участь у музичних іграх, театральних виставах. Для цього майбутній учитель початкової школи повинен орієнтуватися у музичному матеріалі, уміти підібрати доступні дітям творчі завдання тощо.

Розглянувши численні дослідження науковців та врахувавши базові функції педагога, ми мали змогу визначити поняття «музична

компетентність майбутнього вчителя початкових класів» як особистісну якість та результат усвідомлення специфіки музичного складника власної професійної діяльності, що передбачає інтеграцію знань з теорії та методики викладання музичного мистецтва в 1–4 класах, творчого самовираження та рефлексії у музичній сфері під час їх практичного опанування. Разом із тим зазначаємо, що визначення такої категорії передбачає:

- ціннісне ставлення до музики як виду мистецтва;
- знання музичних композицій для виконання/слухання (їх сприйняття, вміння аналізувати);
- володіння музичними термінами відповідно до змісту курсу «Мистецтво» (Музичне мистецтво);
- розуміння мови та музичних засобів виразності;
- розвиток елементарних навичок гри на дитячих музичних інструментах, знання методики викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» (Музичне мистецтво) в початкових класах;
- уміння організовувати не лише музично-педагогічний супровід на уроках мистецтва, але позакласну концертну діяльність у ЗОШ (наявність навичок організації концертної та проектно-музичної діяльності учнів у ЗОШ).

Таке визначення зазначеного феномена зумовило виокремлення таких структурних складників. Серед них – мотиваційний, знаннявий та реалізаційний.

Зазначені складники компетентності майбутнього педагога можуть бути реалізовані в практичній діяльності, оскільки уроки мистецтва у початковій школі часто викладає вчитель-класовод. Отже, розвинена музична компетентність важлива для вчителя початкових класів. Тому для підготовки майбутнього педагога навчальними планами педагогічних інсти-

тутів передбачене вивчення дисциплін «Методика навчання освітньої галузі «Мистецтво», «Мистецька освіта: методика навчання освітньої галузі «Мистецька освіта», один з модулів дисципліни «Фахові методики», «Методика музичного виховання», «Співи і музична література». Розвиток музичної компетентності відіграє в процесі практичної навчальної діяльності вагомий роль і відбувається під час виконання семінарських та практичних завдань із зазначених дисциплін, участі у музично-літературних гуртках, творчих конкурсах та під час проходження практики у загальноосвітніх школах і долученні до концертних виступів. Вважаємо, що тематичне збагачення дисциплін та впровадження у навчальний процес додаткових занять з основного музичного інструмента допоможуть набути навичок виконання музичних творів, які майбутні вчителі початкової школи зможуть застосувати під час вивчення пісенного матеріалу та музичних композицій для слухання з учнями на уроках мистецтва. Отже, розвиток музичної компетентності майбутніх учителів початкової школи можна окреслити як складний багаторівневий процес набуття якостей особистості фахівця – майбутнього вчителя початкової школи, що включає відповідні знання, уміння, навички, професійно-особистісні якості та мотивацію до майбутньої музично-професійної діяльності.

Висновки. Отже, категорія «мистецька компетентність майбутнього вчителя початкових класів» розглядається здебільшого у сфері професійної музичної освіти та підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва. У контексті ж підготовки саме вчителя початкових класів таких наукових розвідок бракує. Виникає потреба окреслення структури та розроблення організаційно-методичних основ розвитку музичної компетентності педагогів. Тому це зумовлює перспективи для нашого дослідження.

ЛІТЕРАТУРА

1. Академічний тлумачний словник української мови. Онлайн-версія академічного тлумачного «Словника української мови» в 11 томах (1970–1980). Том 4. 1979. 250 с.
2. Бондар С. Термінологічний аналіз понять «компетенція» і «компетентність» у педагогіці: їх сутність та структура. *Освіта та управління*. 2017. Т. 10. № 2. С. 95–99.
3. Гаврілова Л. Г., Орехова В. В. Структура мистецтвознавчої компетентності майбутніх учителів музики початкової школи. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. Суми, 2017. № 5 (69). С. 230–240.
4. Державний стандарт базової і повної середньої освіти України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti>.
5. Докторович М. Соціальна компетентність як наукова проблема. *Психологія і суспільство*. 2009. № 3. С. 145.

6. Закон України «Про вищу освіту». *Відомості Верховної Ради*, 2014, № 37–38. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
7. Козир А. В. Компетентність як необхідний компонент професійної майстерності викладачів мистецьких дисциплін. *Матеріали VI культурологічних читань пам'яті Володимира Подкопаєва. Національний мовно-культурний простір України в контексті глобалізаційних та євроінтеграційних процесів* : Всеукраїнська науково-практична конференція : зб. матер., Київ, 3–5 червня 2008 р. Київ : ДАКККіМ, 2009.
8. Михайлова Л. М. Естетичне виховання молоді: компетентнісний підхід. *Вісник національного технічного університету України. Філософія. Психологія. Педагогіка*. 2019. № 1. С. 158–162.
9. Овчарук О. В. Розвиток компетентнісного підходу: стратегічні орієнтири міжнародної спільноти. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. *Бібліотека з освітньої політики*. / Під заг. ред. О. В. Овчарук. Київ : «К.І.С.», 2004. С. 6–93.
10. Олексюк О. М. Музично-педагогічний процес у вищій школі. Київ : Знання України, 2009. 123 с.
11. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва. Київ : Освіта України, 2018. 274 с.
12. Пушкар Л. Формування музичних компетенцій бакалаврів дошкільної освіти в межах курсу «Теорія та методика музичного виховання». *Актуальні питання мистецької освіти та виховання*. Київ, 2014. Вип. 1–2. С. 164–173. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/армов_2014_1-2_18.
13. Федоришин В. І. Професіографічне моделювання діяльності вчителя музики. *VI Культурологічні читання пам'яті Володимира Подкопаєва «Національний мовно-культурний простір України в контексті глобалізаційних та євроінтеграційних процесів»*. Київ : ДАКККіМ, 2009. С. 148–150.
14. Цюлюпа Н. Педагогічні умови формування методичної компетентності майбутнього вчителя музики в процесі інструментальної підготовки : дис. ... канд. пед. наук. Київ, 2009. 213 с.
15. Shpitsa R. Cloud Technologies in Art Entrepreneurship Education. / T. Holinska, O. Komarovska, O. Melnyk, L. Pet'ko, R. Shpitsa, O. Sova, T. Strohal. *Journal of Entrepreneurship Education (JEE)*. USA. 2019. Vol: 22. Issue: 5. P. 1–6. Print ISSN:1528-2651. Indexed in SCIMAGO, SCOPUS, CiteFactor, DRJI, UGC, SIS, 2019. S. 84–92.
16. Shpitsa R. The role of interactive methods in building professional identity of future music art teachers in the context of online learning / L. Solar, L. Ilchuk, I. Ratynska, O. Melnyk, R. Shpitsa. *Journal of Interdisciplinary Research*. 11, 2021. P. 84–92. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/35562>, ISSN 1804-7890; 2464-6733.

REFERENCES

1. Akademichnyy tlumachnyy slovnyk ukrayinskoyi movy [Academic explanatory dictionary of the Ukrainian language]. Online version of the academic explanatory “Dictionary of the Ukrainian language” in 11 volumes (1970–1980). Vol. 4. 1979. 250 s.
2. Bondar, S. (2017). Terminolohichnyy analiz ponyat “kompetentsiya” i “kompetentnist” u pedahohitsi: yikh sutnist ta struktura [Terminological analysis of the concepts of “competence” and “competence” in pedagogy: their essence and structure]. *Osvita ta upravlinnya*. Vol. 10.
3. Havrilova, L. H., Oryekhova, V. V. (2017). Struktura mystetstvoznavchoyi kompetentnosti maybutnikh uchyteliv muzyky pochatkovoyi shkoly [The structure of art competence of future primary school music teachers]. *Pedahohichni nauky: teoriya, istoriya, innovatsiyni tekhnolohiyi*. Sumy, No. 5 (69) [in Ukrainian].
4. Derzhavnyy standart bazovoyi i povnoyi serednoyi osvity Ukrayiny [State standard of basic and complete secondary education of Ukraine]. Retrieved from: http://guonkh.gov.ua/reforma_osviti/zagal_os/2144.
5. Doktorovich, M. (2009). Sotsialna kompetentnist yak naukova problema [Social competence as a scientific problem]. *Psikhologiya i suspilstvo*. No. 3. P. 145.
6. Law of Ukraine “On Higher Education”. *Vidomosti Verkhovnoyi Rady*, 2014, No. 37–38. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
7. Kozyr, A. V. (2008). Kompetentnist yak neobkhidnyy komponent profesiyanoi maysternosti vykladachiv mystetskykh dystsyplin [Competence as a necessary component of professional skills of teachers of art disciplines]. *Materialy VI kul'turolohichnykh chytan' pamyati Volodymyra Podkopayeva. Natsionalnyy movno-kulturnyy prostir Ukrayiny v konteksti hlobalizatsiynykh ta yevrointehratsiynykh protsesiv: Vseukrayinska naukovo-praktychna konferentsiya: zb. mater., Kyiv, 3–5 chervnya 2008 r. Kyiv: DAKKKiM, 2009* [in Ukrainian].
8. Mykhaylova, L. M. (2019). Estetychne vykhovannya molodi: kompetentnisnyy pidkhid [Aesthetic education of youth: a competency approach]. *Visnyk natsionalnoho tekhnichnoho universytetu Ukrayiny. Filosofiya. Psykholohiya. Pedahohika*. No. 1. P. 158–162 [in Ukrainian].
9. Ovcharuk, O. V. (2004). Rozvytok kompetentnisnoho pidkhodu: stratehichni oriyentyry mizhnarodnoyi spil'noty [Development of a competency approach: strategic guidelines of the international community]. *Kompetentnisnyy pidkhid u suchasniy osviti: svitovyy dosvid ta ukrayinski perspektyvy: Biblioteka z osvith'oyi polityky / Pid zah. red. O. V. Ovcharuk*. Kyiv: “K.I.S.”. P. 6–93.
10. Oleksyuk, O. M. (2009). Muzychno-pedahohichnyy protses u vyshchii shkoli [Music and pedagogical process in high school]. Kyiv: Znannya Ukrayiny, 123 p. [in Ukrainian].

11. Padalka, H. M. (2018). Pedagogika mystetstva [Art pedagogy]. Kyiv: Osvita Ukrainy, 2018. 274 p [in Ukrainian].
12. Pushkar, L. (2014). Formuvannya muzychnykh kompetentsiy bakalavriv doshkilnoyi osvity v mezhakh kursu "Teoriya ta metodyka muzychnoho vykhovannya" [Formation of musical competencies of bachelors of preschool education within the course "Theory and methods of music education"]. Aktualni pytannya mystetskoyi osvity ta vykhovannya. Kyiv. Pp. 164–173. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmov_2014_1-2_18.
13. Fedorishin, V. I. (2009). Profesiografichne modelyuvannya diyalnosti vchytelya muziki [Professiographic modeling of music teacher's activity]. VI Kulturologichni chitannya pamyati Volodimira Podkopaeva "Natsionalnyy mezhdunarodno-kulturnyy prostir Ukraini v kontekste globalizatsiynikh ta evrointegratsiynikh protsesiv". Kyiv: DAKKKiM. Pp. 148–150.
14. Tsyulyupa, N. (2009). Pedagogichni umovy formuvannya metodychnoyi kompetentnosti maybutnoho vchytelya muzyky v protsesi instrumentalnoyi pidhotovky [Pedagogical conditions for the formation of methodological competence of the future music teacher in the process of instrumental training]. Kyiv. 213 p [in Ukrainian].
15. Shpitsa, R. Cloud Technologies in Art Entrepreneurship Education. / T. Holinska, O. Komarovska, O. Melnyk, L. Pet'ko, R. Shpitsa, O. Sova, T. Strohal. Journal of Entrepreneurship Education (JEE). USA. 2019. Vol: 22. Issue: 5. P. 1–6. Print ISSN:1528-2651. Indexed in SCIMAGO, SCOPUS, CiteFactor, DRJI, UGC, SIS, 2019. S. 84–92.
16. Shpitsa R. The role of interactive methods in building professional identity of future music art teachers in the context of online learning / L. Solar, L. Ilchuk, I. Ratynska, O. Melnyk, R. Shpitsa. Journal of Interdisciplinary Research (11), 2021. P. 84–92. Retrieved from: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/35562>, ISSN 1804-7890; 2464-6733.

R. I. SPITZA

*Candidate of Pedagogical Sciences,
Senior Lecturer at the Department of Primary Education,
Borys Grinchenko University of Kyiv,
Kyiv, Ukraine
E-mail: r.shpitsa@kubg.edu.ua
<http://orcid.org/0000-0002-9354-0641>*

K. S. TARASEVYCH

*Master Student,
Borys Grinchenko University of Kyiv,
Kyiv, Ukraine
E-mail: kstarasevych.pi20@kubg.edu.ua
<http://orcid.org/0000-0001-8486-9341>*

CATEGORY "MUSICAL COMPETENCE OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS" IN MODERN PEDAGOGICAL SCIENCE

The article outlines different approaches to the disclosure of the concept of "competence" in the scientific literature. The definition of "musical competence of a teacher" is considered through the delineation of relevant categories. Its significance in the music-pedagogical plane in the context of preparation of the future primary school teacher is revealed.

Generalization of scientific research of domestic and foreign scientists, analysis of modern research and delineation of musical competence in the State Standard as the ability to understand and creative self-expression in the field of music through music, allowed us to formulate a definition of "musical competence of future primary school teachers". The key characteristics of the musical competence of the future primary school teacher are outlined.

The study of this phenomenon and its components in modern scientific research has allowed to formulate and specify the components of musical competence of the future primary school teacher in the educational process of free education. The article proves that the development of musical competence of future primary school teachers is a complex multilevel process of acquiring personality traits of a specialist (future primary school teacher), which includes relevant knowledge, skills, professional and personal qualities and motivation for future music and professional activities.

The study of the state of the problem in scientific research allowed to highlight the importance of the development of musical competence of the future teacher, as it plays an important role in practical learning activities and occurs during seminars and practical tasks, participation in music and literary circles, ensemble singing, creative competitions and internships in secondary schools and involvement in concert performances.

Key words: competence, professional competence, musical competence, structure, future primary school teacher, primary education.